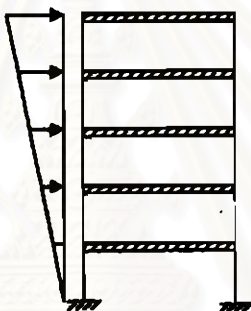

พฤติกรรมของอาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหว

ในงานวิจัยนี้ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม IDARC ในการวิเคราะห์อาคารตัวอย่าง โดยใช้วิธีการ 2 แบบ ได้แก่ การวิเคราะห์โดยใช้แรงดันข้างต้นแบบสถิตจนโครงสร้างวิบัติ (Collapse mode or push-over analysis) ด้วยแรงแสดงดังรูปที่ 5.1 และการวิเคราะห์ภายใต้แผ่นดินไหว ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แบบพลศาสตร์ (Dynamic analysis) ให้คลื่นแผ่นดินไหวจริงที่บันทึกได้ที่ SCT-85 และ BYK-95 กระทำที่ฐานของอาคาร โดยปรับค่าความเร่งสูงสุดที่ฐาน (Peak ground acceleration, PGA.) 5 ค่า ได้แก่ 0.001, 0.01, 0.05, 0.098 และ 0.2 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4

ในบทนี้กล่าวถึงพฤติกรรมการตอบสนองและรูปแบบความเสียหายของอาคารตัวอย่างภายใต้การวิเคราะห์โดยใช้แรงดันข้าง และการวิเคราะห์ภายใต้แผ่นดินไหว

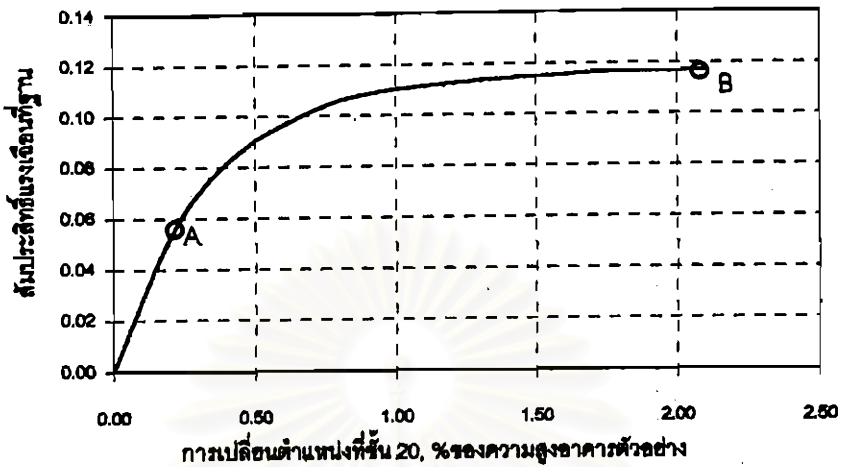
รูปที่ 5.1 แรงกระทำด้านข้างภายใต้การวิเคราะห์แบบสถิต

5.1 พฤติกรรมและรูปแบบความเสียหายของอาคารตัวอย่างภายใต้การวิเคราะห์โดยใช้แรงดันข้าง

การวิเคราะห์โดยใช้แรงดันข้าง เป็นการวิเคราะห์แบบสถิตโดยใช้แรงกระทำด้านข้างต้นจนโครงสร้างพัง ซึ่งก็คือการวิเคราะห์น้ำหนักด้านข้างของโครงสร้างนั่นเอง โดยการพังของโครงสร้างจากคอมพิวเตอร์โปรแกรม IDARC มีเงื่อนไขที่ว่า โครงสร้างพังก็ต่อเมื่อค่าดัชนีความเสียหายระดับชั้นที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.99 หรือมากกว่า โปรแกรมก็จะยุติการคำนวณและรายงานค่าโครงสร้างพัง การวิเคราะห์แบบนี้สามารถอธิบายพฤติกรรมการตอบสนองของอาคารและกำลังต้านทานของโครงสร้างภายใต้แรงกระทำด้านข้างได้ โดยทั่วไป การสั่นไหวของโครงสร้างเนื่องจากแรงแผ่นดินไหวจะเป็นการเคลื่อนที่เนื่องจากโหมดที่ 1 (First mode) เป็นหลัก การกระจายการเปลี่ยนตำแหน่งมีลักษณะคล้ายรูปสามเหลี่ยมหัวกลับ (Inverted triangular distribution) ดังนั้นในการวิเคราะห์นี้จึงให้แรงกระทำด้านข้างกระจายตามลักษณะดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะที่เกิดขึ้นจริง การคำนวณโดยใช้แรงดันข้างนี้ นอกจากจะใช้แรงดันข้างกระทำแล้วยังมีแรงเนื่องจากน้ำหนักบรรทุกคงที่อีกด้วย และไม่รวมผลของ $P-\delta$ ในการคำนวณ

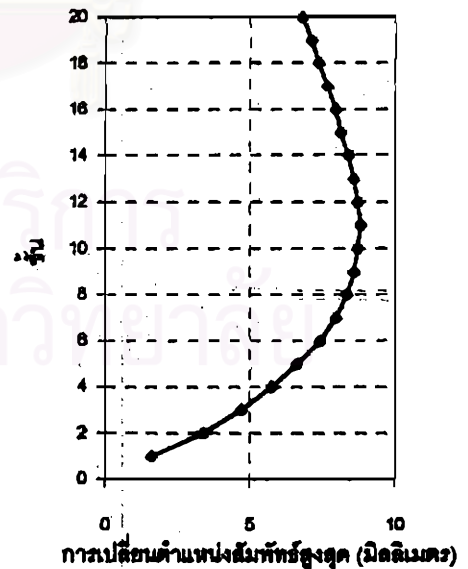
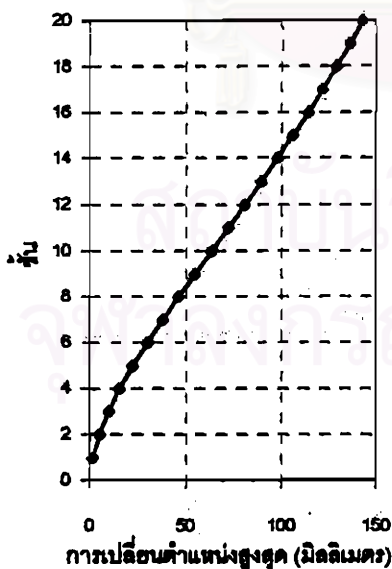
จากการวิเคราะห์พบว่าความถี่ธรรมชาติของอาคารตัวอย่างมีค่า 0.464 เฮิรตซ์ ความสัมพันธ์ระหว่างสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานกับการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นบนของอาคารตัวอย่าง แสดงได้ดังรูปที่ 5.2 โดยที่

สัมประสิทธิ์แรงเฉือนเป็นค่าอัตราส่วนแรงเฉือนกับน้ำหนักของอาคาร ในงานวิจัยนี้ได้ค่า 0.117 ซึ่งก็หมายความว่าอาคารตัวอย่างนี้มีกำลังต้านทานแรงด้านข้างเทียบเท่าแรงเฉือนพื้นฐาน 0.117 นั้นเอง และได้ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นบนมีค่า 2.11% ของความสูงของอาคาร

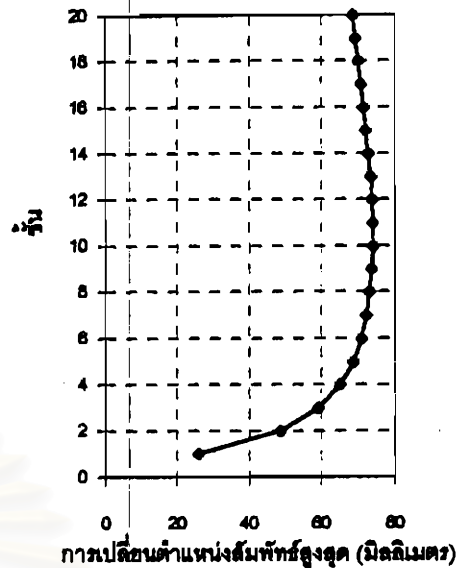
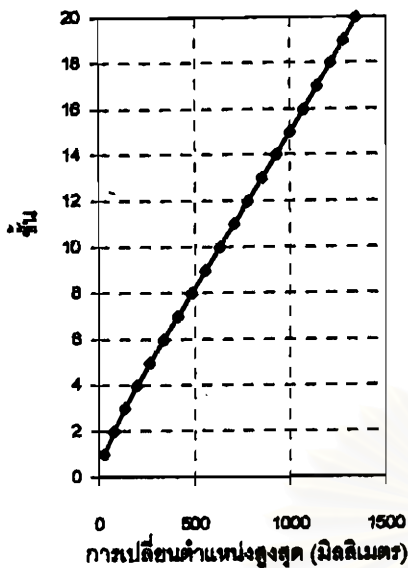
รูปที่ 5.2 สัมประสิทธิ์แรงเฉือนพื้นฐานกับการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิต

เนื่องจากระบบโครงสร้างของอาคารตัวอย่างเป็นระบบที่ประกอบด้วยโครงข้อแข็ง (Frame) และผนัง (Wall) ซึ่งมีพฤติกรรมตอบสนองภายใต้แรงกระทำด้านข้างต่างกัน กล่าวคือโครงข้อแข็งจะมีรูปแบบการโก่งตัวเป็นแบบเฉือน (Shear mode) ส่วนผนังจะมีการโก่งตัวในรูปแบบการคด (Bending mode) ดังนั้นเมื่อระบบทั้งสองอยู่ร่วมกันในโครงสร้าง จะเกิดการยึดรั้งซึ่งกันและกัน ทำให้ลักษณะการโก่งตัวเปลี่ยนไปโดยที่โครงข้อแข็งจะพยายามยึดรั้งผนังด้านบนให้การเปลี่ยนตำแหน่งลดลง ส่วนที่ชั้นล่างผนังจะยึดรั้งการเปลี่ยนตำแหน่งของโครงข้อแข็ง ทำให้การเปลี่ยนตำแหน่งมีค่าลดลง และเนื่องจากผนังค่อนข้างแข็งมากเมื่อเทียบกับเสาจึงรับแรงด้านข้างไปเกือบทั้งหมด

รูปที่ 5.3 (ก) การเปลี่ยนตำแหน่งของอาคารตัวอย่างภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างแบบสถิต ณ จุด A (รูปที่ 5.2)

การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 มีค่า 0.22% ของความสูงทั้งหมด

รูปที่ 5.3 (ข) การเปลี่ยนตำแหน่งของอาคารตัวอย่างภายใต้การค้ำด้วยแรงด้านข้างแบบสถิต ณ จุด B (รูปที่ 5.2) การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 มีค่า 2.11% ของความสูงทั้งหมด

จากรูป 5.3(ก) เป็นการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ และการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้น ที่จุด A ในรูปที่ 5.2 ซึ่งจากกราฟความสัมพันธ์ของแรงเฉือนที่ฐานกับการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 มีลักษณะเป็นเส้นตรง จึงถือได้ว่าโครงสร้างนี้ยังมีพฤติกรรมเป็นแบบเชิงเส้น (Linear) โดยมีค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 เท่ากับ 0.22% ของความสูงทั้งหมด และค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานเท่ากับ 0.057 เมื่อพิจารณารูป 5.3(ก) พบว่าการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่ามากบริเวณชั้นกลางๆ ของอาคารตัวอย่าง โดยเกิดค่ามากที่สุดที่ชั้น 11 มีค่าเท่ากับ 8.8 มิลลิเมตร และมีค่าลดลงที่ชั้นสูงมากขึ้นเนื่องจากการยึดรั้งของโครงข้อแข็ง และที่ชั้นล่างค่าการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์มีค่าน้อยมากเนื่องจากการยึดรั้งของผนังซึ่งมีสติเฟนสที่สูงมากนั่นเอง โดยลักษณะการโก่งตัวเช่นนี้เป็นผลจากการทำงานร่วมกันของโครงข้อแข็งและผนังดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั่นเอง ซึ่งเห็นได้ว่าการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นที่ชั้นบนจะลดลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับชั้นกลางๆ

ที่จุด B รูปที่ 5.2 ซึ่งเป็นตำแหน่งที่อาคารตัวอย่างเกิดการวิบัติ การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ และการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นแสดงดังรูปที่ 5.3(ข) ซึ่งพบว่ามีค่าเพิ่มมากขึ้น และลักษณะการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่าเปลี่ยนไปโดย มีค่าน้อยที่ชั้นล่าง และมีค่าเพิ่มมากขึ้นที่ชั้นถัดมา จนมีค่ามากที่สุดที่ชั้น 11 เท่ากับ 74.0 มิลลิเมตร และมีค่าค่อนข้างคงที่ไปจนถึงชั้นบน ซึ่งแตกต่างจากรูปที่ 5.3(ก) ที่จะมีค่าลดลง เนื่องจากว่าที่จุดวิบัติ อาคารตัวอย่างเกิดความเสียหายมากและมีการคราก (Yield) เกิดขึ้นในคาบตลอดทั้งโครงสร้างเป็นผลให้การยึดรั้งจากโครงข้อแข็งลดลง รูปแบบการเปลี่ยนตำแหน่งจึงเปลี่ยนไป

สำหรับรูปแบบความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารตัวอย่างซึ่งจำลองเป็นโครงข้อแข็ง 3 โครง โดยโครงที่ 1 และโครงที่ 3 เป็นโครงที่มีผนัง โดยโครง 1 เป็นโครงภายนอก (Exterior frame) ส่วนโครง 3 เป็นโครงภายใน (Interior frame) จากการศึกษาพบว่าโครงทั้ง 2 มีรูปแบบความเสียหายลักษณะเดียวกัน ดังนั้นจึงกล่าวถึงโครง 3 เป็นหลัก

เนื่องจากเป็นโครงภายใน ซึ่งรับแรงมากกว่าทำให้เกิดความเสียหายมากกว่า สำหรับโครงที่ 2 ซึ่งเป็นโครงภายในเช่นกัน แต่เป็นโครงข้อแข็งที่ไม่มีผนัง รูปที่ 5.4 แสดงรูปแบบความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารตัวอย่างที่อัตราส่วนการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 กับความสูงของอาคารตัวอย่างค่าต่างๆ ที่ค่าเท่ากับ 0.22% ซึ่งหมายความว่าที่ชั้น 20 การเปลี่ยนตำแหน่งมีค่าเท่ากับ 0.22% ของความสูงของอาคารตัวอย่าง ที่การเปลี่ยนตำแหน่งนี้ พบว่าเกิดการครากในชั้นส่วนคานขึ้นเป็นจุดแรก ที่ชั้น 9 ของโครง 3 ดังรูป นอกจากนั้นยังมีรอยร้าวเกิดขึ้นกระจายตามชั้นส่วนคานโดยเฉพาะคานในบริเวณชั้นกลางๆ ในทั้งสองโครง สำหรับเสาพบว่ามียรอยร้าวเกิดขึ้นบริเวณชั้นบน โดยโครง 2 เกิดรอยร้าวที่ชั้น 19 และ 20 และโครง 3 เกิดรอยร้าวที่ชั้น 18-20 และสำหรับโครง 3 เกิดรอยร้าวที่ด้านล่างของผนังชั้น 1 ด้วย สำหรับโครง 1 ซึ่งเป็นโครงลักษณะเดียวกับโครง 3 พบว่ามีรูปแบบความเสียหายเช่นเดียวกันกล่าวคือ มีรอยร้าวเกิดทั่วไปในชั้นส่วนคานโดยเฉพาะคานชั้นกลางๆ และมีรอยร้าวในเสาชั้น 18-20 และด้านล่างของผนังชั้น 1 แต่ไม่พบว่ามีครากเกิดขึ้นในคาน ตามที่พบในโครง 3 เนื่องจากโครง 1 เป็นโครงภายนอกดังนั้นแรงที่เกิดขึ้นจึงน้อยกว่าแรงที่เกิดในโครง 3 ซึ่งเป็นการกระจายตามชั้น 9 เป็นอันดับแรกก็เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ที่มากบริเวณชั้นกลางๆ ของอาคารและกำลังต้านทานที่ต่ำเมื่อเทียบกับเสานั้นเอง

เมื่อแรงด้านข้างกระทำเพิ่มขึ้นความเสียหายที่เกิดในชั้นส่วนต่างๆ เพิ่มขึ้น ดังรูปที่ 5.4(ข) ที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 เท่ากับ 0.42% ของความสูงทั้งหมด พบว่าผนังในโครง 3 เกิดการครากขึ้นที่ด้านล่าง และเกิดการร้าวที่ด้านบนและที่ชั้นถัดมา และมีการครากเกิดขึ้นตลอดในด้านซ้ายของคานตั้งแต่ชั้น 2 ถึงชั้น 20 รอยร้าวที่เกิดในเสากระจายตั้งแต่ชั้นที่ 16 ถึง 20 สำหรับโครง 1 ลักษณะการกระจายความเสียหายเหมือนโครง 3 แต่ไม่พบว่ามีครากในผนัง สำหรับโครง 2 เกิดการครากในคานที่ชั้น 7-9 นอกจากนั้นยังมีรอยร้าวกระจายอยู่ทั่วไปในคานและเกิดรอยร้าวในเสาชั้น 16-20 โดยเฉพาะเสาใน รูปที่ 5.4(ค) เป็นรูปแบบความเสียหายเมื่อการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 เท่ากับ 0.65% ของความสูงทั้งหมด พบว่ามีรอยร้าวเกิดขึ้นโดยตลอดในเสาชั้น 16-20 และมีการครากเกิดขึ้นบ้างในเสาช่วงชั้นนี้ สำหรับคานมีการครากเกิดขึ้นมาก ในโครง 3 พบว่ารูปแบบคล้ายกับกรณีที่ผ่านมาแต่มีรอยร้าวในผนังมากขึ้น ส่วนโครง 1 เหมือนโครง 3 และเกิดการครากที่ด้านล่างของผนังชั้น 1

เมื่อแรงกระทำมากขึ้น พบว่าความเสียหายเพิ่มมากขึ้น ดังแสดงในรูป 5.4(ง), 5.4(จ) และ 5.4(ฉ) ที่การเปลี่ยนตำแหน่งเท่ากับ 0.99%, 2.01% และ 2.11% ของความสูงทั้งหมด ตามลำดับ ที่ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งของชั้น 20 มีค่า 0.99% ของความสูงอาคารพบว่า มีการครากเกิดขึ้นในเสาช่วงชั้นบนและชั้นที่ 1 โดยเฉพาะเสาใน และมีการร้าวเกิดในเสาภายนอก และมีการครากเกิดในคานโดยตลอดทั้งโครงสร้าง สำหรับผนังพบว่ามีการครากเกิดขึ้นในผนังชั้น 1 และ 2 และที่ชั้นสูงขึ้นไปมีการร้าวเกิดขึ้นในผนัง ที่การเปลี่ยนตำแหน่งชั้นบนมีค่า 2.01% โครงสร้างขาดความมีเสถียรภาพและพร้อมที่จะพังทลายเนื่องจากมีการครากเกิดขึ้นในชั้นส่วนเสาและผนังโดยตลอดในชั้นที่ 1 นอกจากนั้นยังมีการครากเกิดขึ้นมากในเสาช่วงชั้นบน (ชั้นที่ 15-20) เนื่องจากการลดลงของหน้าตัดเสา และการครากเกิดในคานโดยตลอดทั้งโครงสร้าง และมีความเสียหายเกิดขึ้นมากในผนัง โดยเกิดการครากในผนังชั้นที่ 1-3 และมีการร้าวในผนังชั้นสูงขึ้นไป และที่การเปลี่ยนตำแหน่งของชั้น 20 มีค่า 2.11% ของความสูงอาคารตัวอย่างซึ่งเป็นจุดที่โปรแกรมยุติการคำนวณ การกระจายความเสียหายแทบจะไม่แตกต่างกับกรณีการเปลี่ยนตำแหน่ง 2.01% แต่อย่างไรก็ตาม จะเกิดการครากที่มากกว่าและค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นก็จะสูงกว่า การกระจายความเสียหายแสดงได้ดังรูปที่ 5.4 และค่าความเสียหายของอาคารที่ตำแหน่งวิบัติแสดงดังรูปที่ 5.5

จากรูปแบบความเสียหายที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าความเสียหายเริ่มเกิดที่คานช่วงชั้นกลางก่อน โดยเริ่มที่ชั้น 9 และเกิดการครากต่อเนื่องไปยังคานชั้นล่างและชั้นบน จนตลอดทั้งโครงสร้าง สำหรับผนังเริ่มครากที่ชั้น 1 โดยเริ่มที่ด้านล่างของผนังและมีการครากที่ชั้นที่ 2 และ 3 เมื่อแรงด้านข้างเพิ่มมากขึ้น สำหรับเสาความเสียหายส่วนมากเกิดในชั้น 16 ถึง 20 และชั้น 1 สำหรับชั้น 16-20 หน้าตัดเสามีขนาดลดลงทำให้กำลังรับแรงต่ำ จึงเกิดความเสียหายมากโดยเฉพาะเสาในที่มีแรงมีค่าสูง และที่ชั้น 1 เนื่องจากโมเมนต์ที่เกิดขึ้นมีค่าสูงมากทำให้เสาในชั้นนี้เกิดการครากโดยตลอด รวมทั้งความเสียหายที่เกิดมากในผนังชั้นดังกล่าวด้วย

การกระจายค่าความเสียหายที่จุดยุติการคำนวณซึ่งถือว่าเป็นจุดวิบัติของอาคารตัวอย่าง จำนวนอยู่ในรูปของค่าดัชนีความเสียหาย (Damage index) ที่ระดับองค์อาคาร (คาน, เสา และ ผนัง), ระดับชั้น และระดับทั้งโครงสร้าง ค่าความเสียหายที่เกิดในระดับองค์อาคาร ได้แก่ในคานพบว่าความเสียหายมีค่ามากตั้งแต่คานชั้นกลางจนถึงคานชั้นบนๆ เนื่องจากการครากและการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นที่สูงนั่นเอง และมีค่าน้อยที่สุดที่ชั้นล่างๆ เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งที่น้อย สำหรับเสาค่าความเสียหายจะสูงที่เสาชั้นที่ 1 เนื่องจากค่าโมเมนต์ที่มากบริเวณชั้นดังกล่าว และชั้น 16-20 เนื่องจากการลดขนาดหน้าตัด โดยเฉพาะในโครง 2 ค่าความเสียหายของเสาจะมีค่ามากเนื่องจากการครากที่รุนแรง สำหรับผนังพบว่าค่าความเสียหายจะมากที่สุดที่ชั้นที่ 1 และลดลงที่ชั้นสูงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการกระจายโมเมนต์จะมากบริเวณชั้นล่างและลดลงบริเวณชั้นบน โดยเฉพาะผนังชั้นที่ 1 ของโครงที่ 3 ซึ่งพบว่าเกิดความเสียหายมาก มีค่าความเสียหายเท่ากับ 0.802

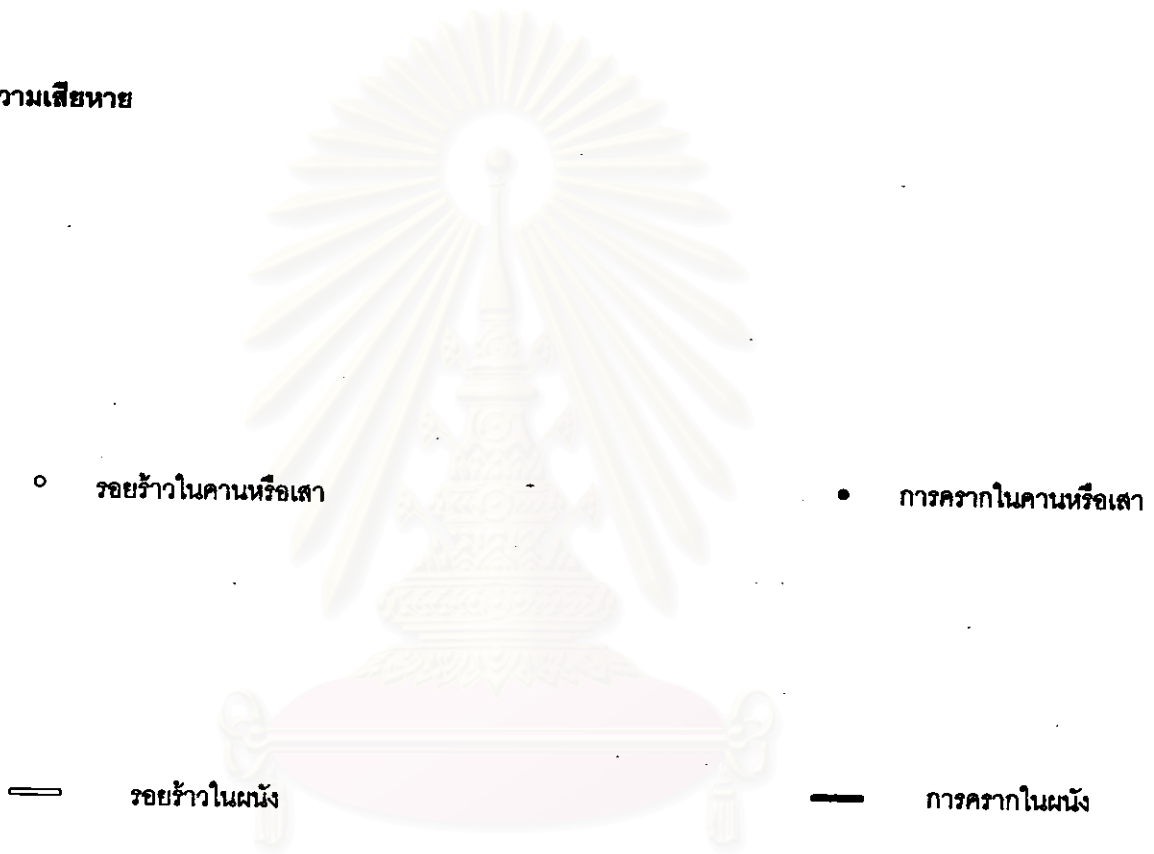
สำหรับค่าความเสียหายระดับชั้นซึ่งได้จากการเฉลี่ยน้ำหนักของค่าพลังงานที่สลายขององค์อาคารแสดงดังรูปที่ 5.5 พบว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นในคาน รูปที่ 5.5(ก) มีค่าน้อยที่คานชั้นล่าง และมีค่าเพิ่มมากขึ้นสูงขึ้น โดยการกระจายความเสียหายในโครง 1 และโครง 3 มีค่าค่อนข้างสม่ำเสมอ ในช่วงชั้น 1-15 ความเสียหายในคานของโครง 3 จะมีค่ามากกว่าโครง 1 และโครง 2 เนื่องจากเป็นโครงภายในที่มีผนัง โดยมีค่าสูงสุดประมาณ 0.35 และในช่วงชั้นดังกล่าวความเสียหายในคานของโครง 2 จะมีค่าน้อยที่สุด มีค่าประมาณ 0.25 แต่ที่ช่วงชั้น 16-20 กลับพบว่าความเสียหายในคานของโครง 2 จะมีค่าเพิ่มขึ้นมาก มีค่าประมาณ 0.43 เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งที่มากในช่วงชั้นนั้น ทำให้คานมีความเสียหายมาก ส่วนความเสียหายในโครงสร้างแนวตั้ง ได้แก่ เสาและผนังพบว่า ในเสา รูปที่ 5.5(ข) โครง 1 และโครง 3 มีการกระจายความเสียหายลักษณะเดียวกันคือมีค่ามากที่สุดที่ชั้น 1 และลดลงที่ชั้นสูงขึ้นไป และมีค่าเพิ่มขึ้นอีกที่ชั้น 16-20 โดยมีค่ามากที่สุดที่ชั้น 20 สำหรับโครง 2 พบว่าความเสียหายที่ชั้นล่างมีลักษณะเหมือน 2 โครงแรก แต่ที่ช่วงชั้น 16-20 ความเสียหายเกิดขึ้นมากมีค่ามากที่สุดประมาณ 2.8 เนื่องจากว่าเสาในช่วงชั้นนี้ถูกลดหน้าตัดลงมากนั่นเอง สำหรับเสา รูปที่ 5.5(ค) ความเสียหายสูงสุดเกิดที่ชั้น 1 ทั้งโครง 1 และโครง 3 โดยมีค่าประมาณ 0.7 และที่ชั้นสูงขึ้นไปค่าความเสียหายมีค่าลดลงและตั้งแต่ชั้น 6 ขึ้นไปไม่มีความเสียหายเกิดขึ้นเลย จากค่าความเสียหายที่ได้ดังกล่าว พบว่าอาคารตัวอย่างมีลักษณะการวิบัติเป็น 2 รูปแบบคือ การวิบัติเฉพาะแห่ง (Local failure) ซึ่งเกิดกับอาคารบริเวณชั้น 16-20 จากการที่ค่าความเสียหายของทั้งเสาและคานมีค่ามากกว่า 0.4 ซึ่งเป็นขอบเขตบนของค่าความเสียหายที่ถือว่ามีความเสียหายไม่มากนัก โดยเฉพาะเสาที่มีค่าสูงถึง 2.8 ถือได้ว่าโครงสร้างที่ชั้นดังกล่าววิบัติไปแล้ว และการวิบัติอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเป็นตัวควบคุมการวิบัติของอาคารคือ การที่ชั้นส่วนแนวตั้งที่ชั้นล่างโดยเฉพาะชั้น 1 มีค่าความเสียหายสูง คือในเสาได้ประมาณ 0.5 และผนังได้ค่าประมาณ 0.7-0.8 ซึ่งถือได้ว่าเป็นความเสียหายขนาดรุนแรงที่อาคารไม่สามารถซ่อมแซมเพื่อใช้ต่อไป จึงถือว่าอาคารนี้วิบัติ

สำหรับค่าความเสียหายของทั้งโครงสร้าง (Overall damage index) คิดจากการเฉลี่ยพลังงานที่สลายใน ระดับชั้นซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.39 เห็นได้ว่าเป็นค่าที่น้อยหากเทียบกับค่าความเสียหายระดับชั้น เนื่องจากค่าดังกล่าว เป็นค่าเฉลี่ยนั่นเอง ดังนั้นหากจะพิจารณาการวิบัติของโครงสร้าง จำเป็นที่จะต้องพิจารณาความเสียหายระดับชั้นด้วย

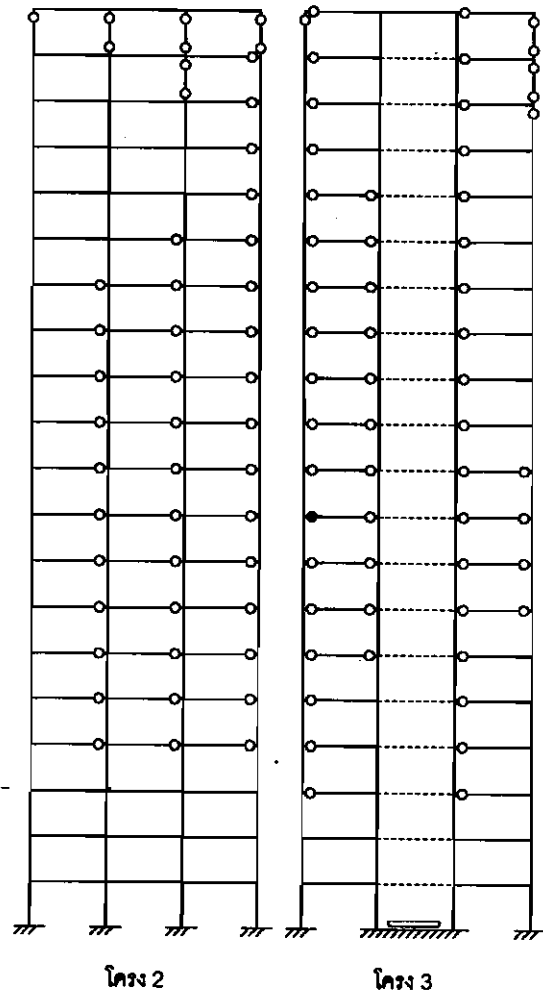

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

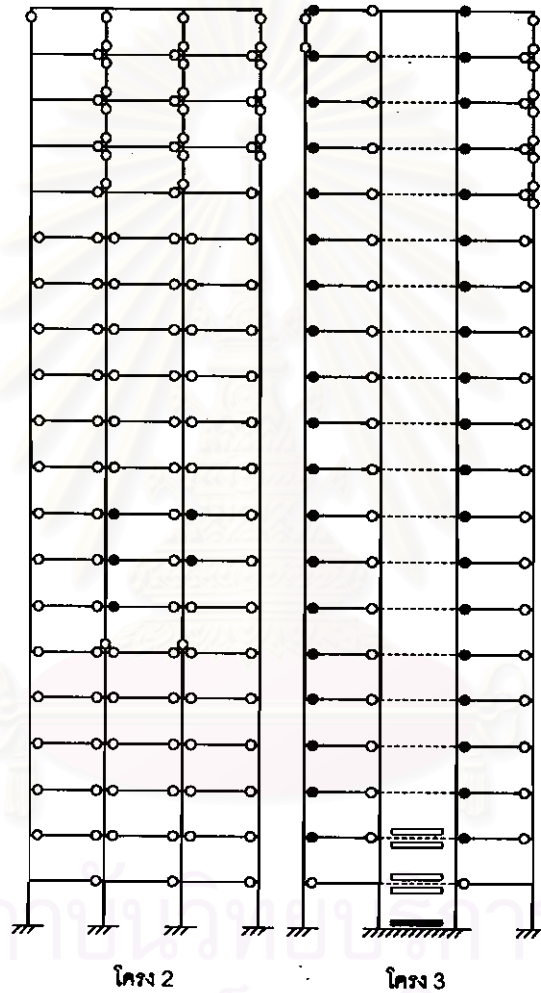
สัญลักษณ์แสดงสำหรับรูปแบบความเสียหาย

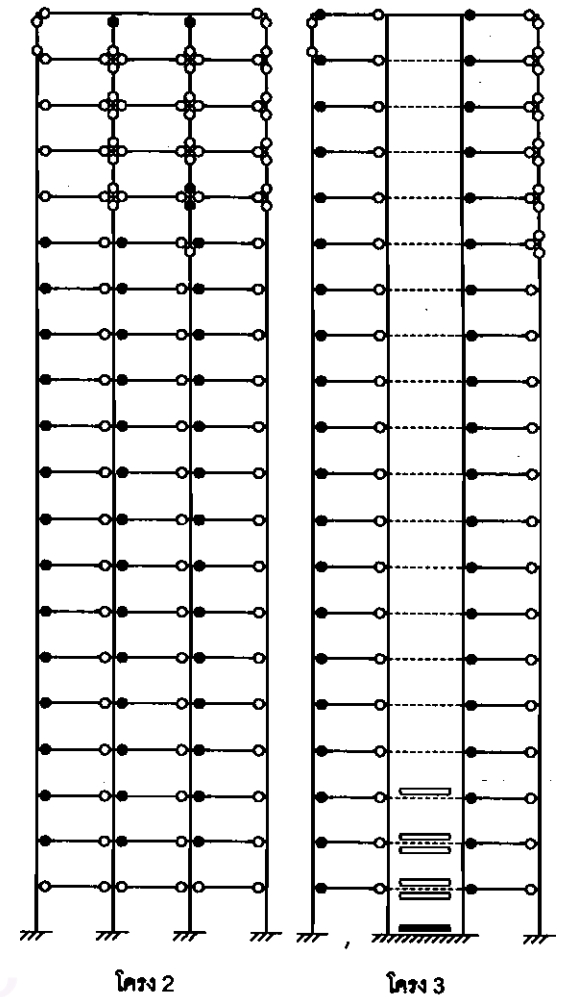
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ก) 0.22%

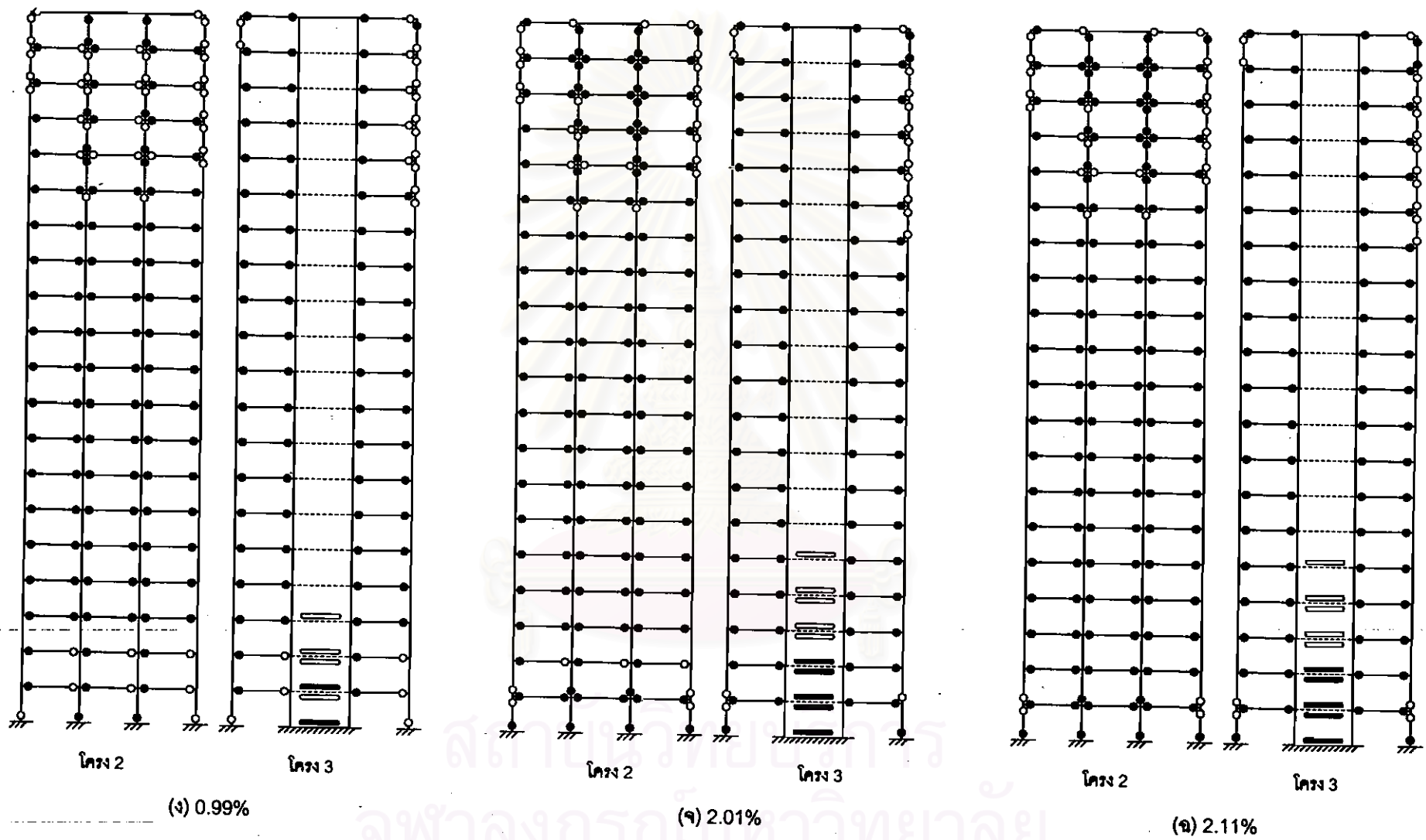

(ข) 0.42%

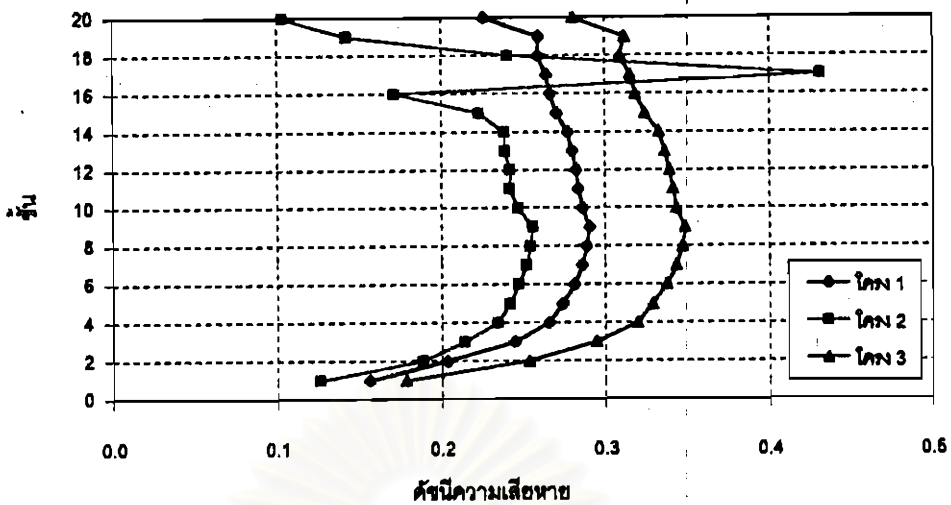

(ค) 0.65%

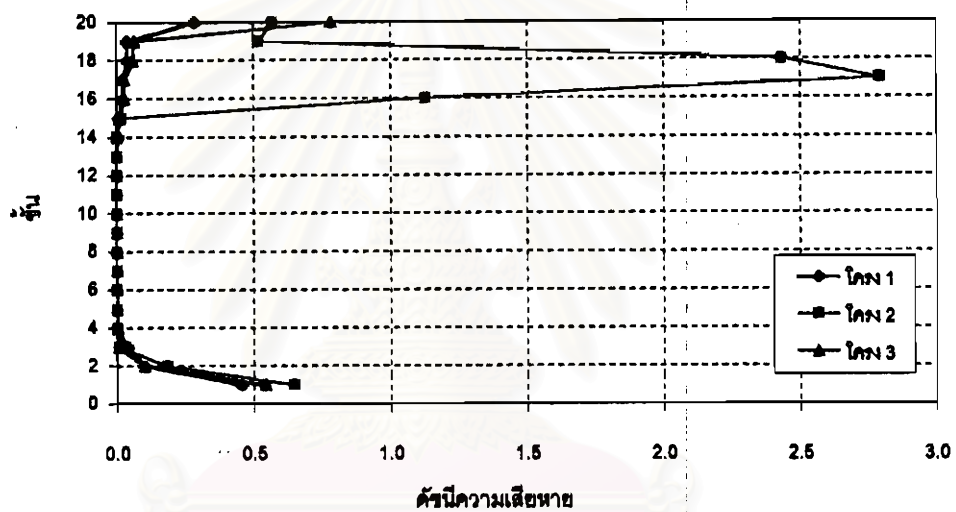
รูปที่ 5.4 รูปแบบความเสียหายภายใต้การดันด้วยแรงด้านข้างที่อัตราส่วนการเปลี่ยนตำแหน่งชั้น 20 กับความสูงอาคารตัวอย่าง

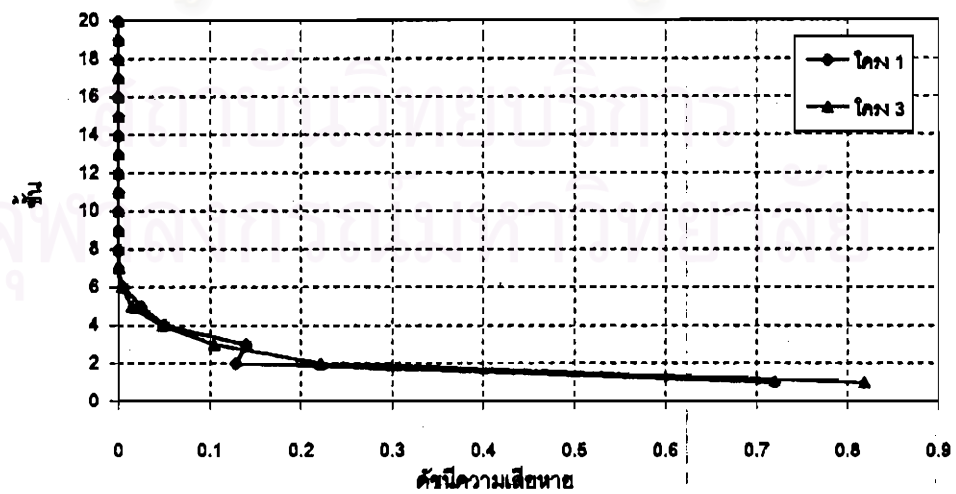
รูปที่ 5.4 รูปแบบความเสียหายภายใต้การคั่นด้วยแรงต้านข้างที่อัตราส่วนการเปลี่ยนตำแหน่งชั้น 20 กับความสูงอาคารตัวอย่าง (ต่อ)

(ก) คาน

(ข) เสา

(ค) ผนัง

รูปที่ 5.5 ค่าความเสียหายของชิ้นส่วนในอาคารตัวอย่าง ภายใต้การดันด้วยแรงดันข้าง

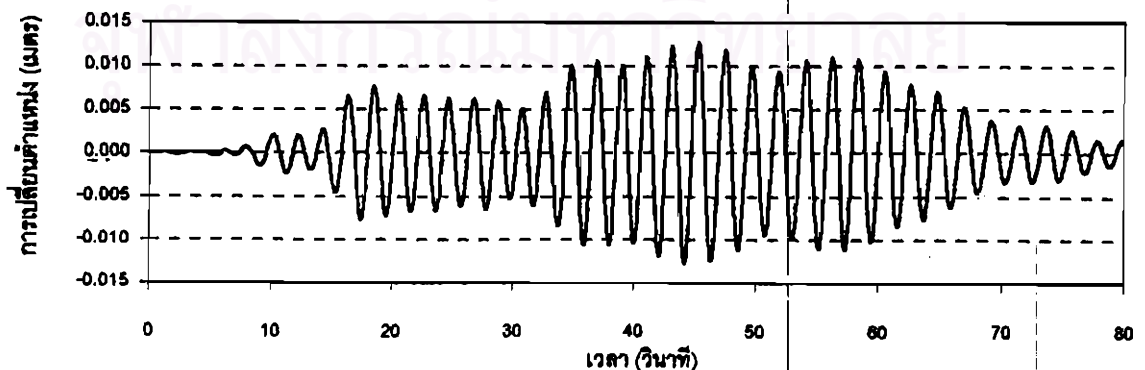
5.2 พฤติกรรมและรูปแบบความเสียหายของอาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหว

ภายใต้แผ่นดินไหวโครงสร้างจะมีพฤติกรรมแตกต่างจากการใช้แรงด้านข้างกระทำแบบสถิต เนื่องจากผลของความเร็วและความเร่งของโครงสร้างร่วมด้วยการเคลื่อนที่แบบสลับทิศ ในการวิจัยนี้ใช้คลื่น SCT-85 และ BYK-95 ซึ่งเป็นคลื่นแผ่นดินไหวระยะไกล (Distant earthquake) ที่มีขนาดความเร่งต่ำแต่มีลักษณะคล้ายคลื่นฮาร์โมนิก ทำให้มีโอกาสเกิดการกำทอนขึ้นหากโครงสร้างมีความถี่ใกล้เคียงความถี่คลื่น อาคารตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีความถี่ธรรมชาติประมาณ 0.46 เฮิรตซ์ ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกับความถี่เด่นชัดของคลื่นแผ่นดินไหวที่ใช้ จึงคาดหวังได้ว่า จะมียผลของการกำทอนขึ้นในอาคารตัวอย่างภายใต้คลื่นแผ่นดินไหวดังกล่าว

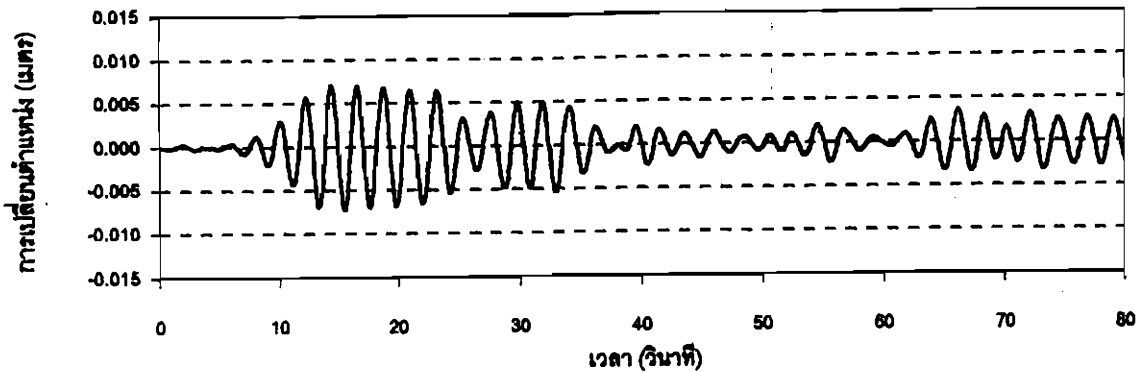
ในงานวิจัยนี้ไม่ได้รวมผลของน้ำหนักบรรทุกจรภายใต้การกระทำของแผ่นดินไหว คำนึงถึงเฉพาะน้ำหนักบรรทุกคงที่เท่านั้น และรวมผลของ $P-\delta$ ที่กระทำต่ออาคารตัวอย่างด้วย

5.2.1 อาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.001 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก

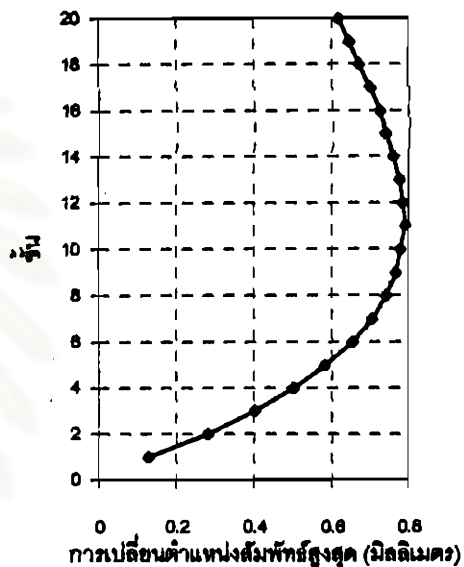
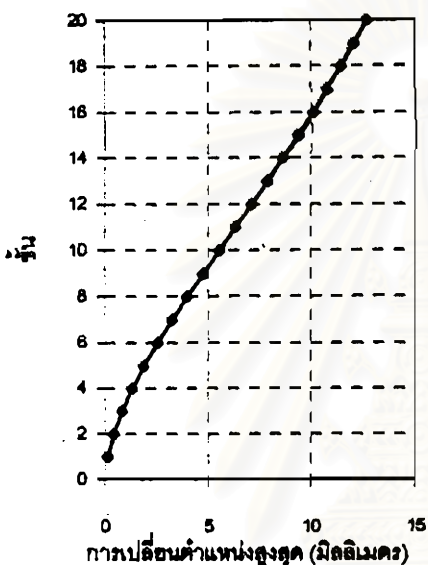
ภายใต้แผ่นดินไหวขนาดนี้ ทั้งในกรณี SCT-85 และ BYK-95 ซึ่งได้แสดงรายละเอียดและภาพสัญญาณคลื่นไว้ในบทที่ 4 พบว่าอาคารตัวอย่างมีพฤติกรรมอยู่ในช่วงยืดหยุ่น (Elastic) และไม่มีความเสียหายใดๆ เกิดขึ้นกับองค์อาคาร จากการที่ความถี่ธรรมชาติของอาคารมีค่าใกล้เคียงกับความถี่เด่นชัดของคลื่นแผ่นดินไหวทั้งสองทำให้เกิดการกำทอนขึ้นกับโครงสร้าง ดังแสดงในรูปที่ 5.8 ซึ่งเป็นการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารที่เวลาใดๆ และจากตารางที่ 5.1 ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดที่ชั้น 20 ภายใต้ SCT-85 มีค่า 12.7 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.02% ของความสูงอาคารตัวอย่าง และภายใต้ BYK-95 ได้เท่ากับ 7.2 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.01% ของความสูงอาคารตัวอย่าง สำหรับแรงเฉือนสูงสุดที่ฐาน ในกรณี SCT-85 มีค่า 1,976 กิโลนิวตัน คิดเป็นสัมประสิทธิ์แรงเฉือนเท่ากับ 0.005 และกรณี BYK-95 ได้แรงเฉือนที่ฐานเท่ากับ 1,098 กิโลนิวตัน คิดเป็นสัมประสิทธิ์แรงเฉือนเท่ากับ 0.003 เมื่อเทียบกับค่าที่ได้จากการดันด้วยแรงด้านข้าง (Push-over) พบว่ามีค่าน้อยกว่ามากเนื่องจากขนาดแรงแผ่นดินไหวที่น้อยมากนั่นเอง ในแง่ของการเคลื่อนที่สัมพัทธ์ระหว่างชั้น ได้แสดงไว้ในตารางที่ 5.2 และ 5.3 สำหรับกรณีภายใต้คลื่น SCT-85 และ BYK-95 ตามลำดับ พบว่าในกรณี SCT-85 ได้ค่าการเคลื่อนที่สัมพัทธ์สูงสุดที่ชั้น 11 มีค่า 0.8 มิลลิเมตรและกรณี BYK-95 ได้ค่าสูงสุดที่ชั้น 11 เช่นกันเท่ากับ 0.4 มิลลิเมตร การเคลื่อนที่สัมพัทธ์จะมีค่าน้อยลงที่ชั้นต่ำกว่าและสูงกว่าชั้นที่ 11 โดยที่ชั้นล่างจะมีค่าน้อยมากเนื่องจากการยึดรั้งด้วยผนัง รูปที่ 5.7 แสดงการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดและการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุดของอาคารตัวอย่างภายใต้คลื่น SCT-85 และรูปที่ 5.8 เป็นการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดและการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุดของอาคารตัวอย่างภายใต้คลื่น BYK-95

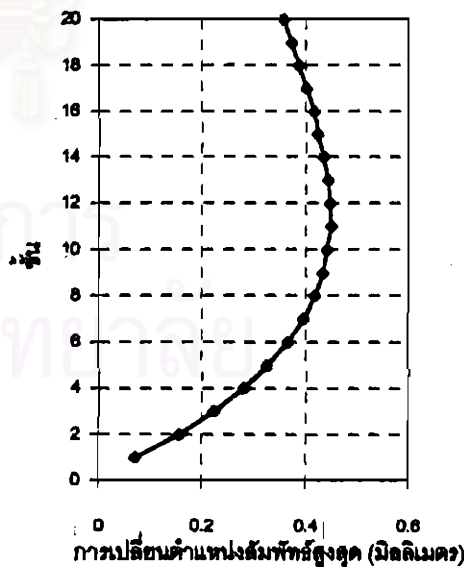
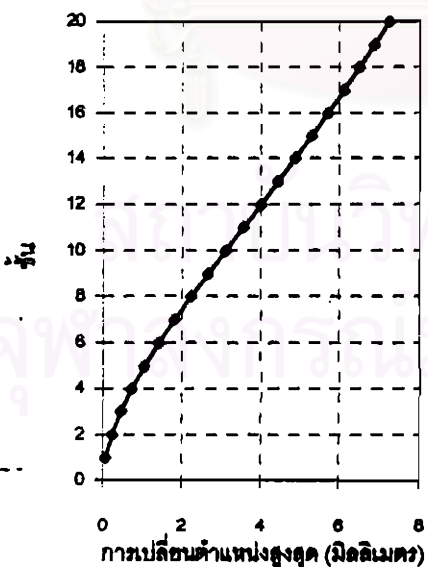
รูปที่ 5.8(ก) การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างภายใต้ SCT-85 ขนาด 0.001g

รูปที่ 5.6(ข) การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างภายใต้ BYK-95 ขนาด 0.001g

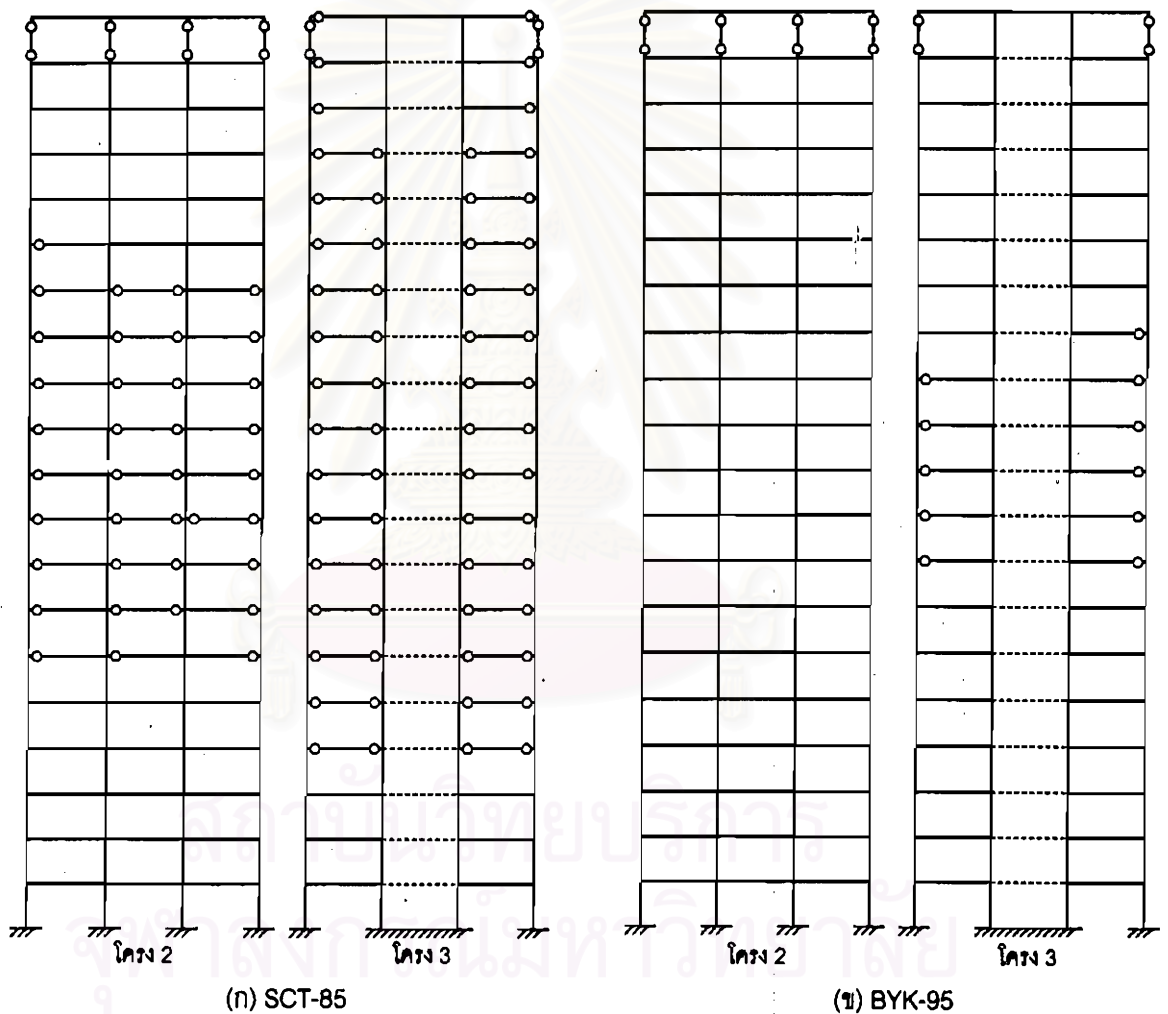
รูปที่ 5.7 การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดของอาคารตัวอย่างภายใต้ SCT-85 ขนาด 0.001g

รูปที่ 5.8 การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดของอาคารตัวอย่างภายใต้ BYK-95 ขนาด 0.001g

5.2.2 อาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.010 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก

ภายใต้คลื่นแผ่นดินไหวขนาดนี้ รูปแบบการตอบสนองของอาคารตัวอย่างมีลักษณะเหมือนกรณีแรก แต่มีค่ามากกว่า จากตารางที่ 5.1 ได้ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดที่ชั้น 20 สำหรับกรณี SCT-85 มีค่า 111.3 มิลลิเมตร ซึ่งคิดเป็น 0.17% ของความสูงอาคารตัวอย่าง และกรณี BYK-95 ได้ค่าเท่ากับ 72.3 มิลลิเมตร ซึ่งเท่ากับ 0.11% ของความสูงอาคารตัวอย่าง สำหรับค่าแรงเฉือนที่ฐานพบว่า ในกรณี SCT-85 ได้ค่าเท่ากับ 16,340 กิโลนิวตัน คิดเป็นสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานเท่ากับ 0.04 และ BYK-95 ได้เท่ากับ 10,971 กิโลนิวตัน คิดเป็นสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานเท่ากับ 0.03 การเคลื่อนที่สัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุด แสดงในตารางที่ 5.2 และ 5.3 โดยมีลักษณะการกระจายเหมือนกรณีแรก คือมีค่าน้อยที่ชั้นล่างๆ และมีค่าเพิ่มมากขึ้นจนถึงมีค่าสูงสุดที่ชั้น 11 และมีค่าลดลงที่ชั้นสูงขึ้นไป ในกรณี SCT-85 ได้ค่ามากที่สุดเท่ากับ 7.0 มิลลิเมตร และ BYK-95 ได้ค่าสูงสุดเท่ากับ 4.5 มิลลิเมตร

รูปที่ 5.9 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.01 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง

สำหรับรูปแบบความเสียหายที่เกิดขึ้น แสดงดังรูปที่ 5.9 ซึ่งแสดงตำแหน่งที่เกิดความเสียหายต่างๆ ภายใต้คลื่นทั้งสอง สำหรับกรณี SCT-85 พบว่ามีรอยร้าวเกิดขึ้นตามชั้นส่วนของอาคารต่างๆ โดยรอยร้าวที่เกิดกับคานใน

โครง 1 และโครง 3 เริ่มเกิดกับคานตั้งแต่ชั้น 4 จนถึงชั้น 20 สำหรับโครง 2 คานร้าวตั้งแต่ชั้น 6 จนถึงชั้น 14 สำหรับเสาเกิดรอยร้าวที่ชั้น 20 เนื่องจากกำลังลดลงจากการลดขนาดหน้าตัดนั่นเอง นอกจากนั้นที่โครง 1 ยังเกิดรอยร้าวขึ้นที่ด้านล่างของผนังชั้น 1 จากรูปแบบความเสียหายดังกล่าว เมื่อคำนวณเป็นค่าความเสียหายพบว่าในคานเกิดความเสียหายตั้งแต่ชั้นที่ 4 ขึ้นไป มีค่าประมาณ 0.06 สำหรับความเสียหายในเสาและผนังพบว่ามีความเสียหายที่ชั้น 1 และ 20 เท่านั้นเนื่องจากรอยร้าวเกิดขึ้นที่ชั้นดังกล่าว ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว มีค่าที่ชั้น 1 เท่ากับ 0.058 แต่อย่างไรก็ตามค่าความเสียหายดังกล่าวเป็นค่าที่น้อยมากไม่ก่อให้เกิดอันตรายกับโครงสร้าง

สำหรับกรณี BYK-95 เกิดรอยร้าวกระจายตามชิ้นส่วนของอาคารต่างๆ เช่นเดียวกับกรณีข้างต้น แต่มีน้อยกว่า โดยในโครง 2 เกิดรอยร้าวในเสาที่ชั้น 20 เท่านั้น และในโครง 3 เกิดรอยร้าวในเสาที่ชั้น 20 เช่นกัน และมีรอยร้าวเกิดในคานบริเวณชั้นกลางๆ (ชั้น 8-13 ของโครง 3) ของอาคารบ้าง สำหรับโครง 1 ไม่พบว่ามีความเสียหายใดๆ เกิดขึ้น จากการที่อาคารไม่ค่อยมีความเสียหายเท่าใดนัก ทำให้ค่าความเสียหายที่คำนวณได้มีค่าต่ำกว่ากรณี SCT-85 โดยในส่วนของคานและพื้นได้ค่าความเสียหายประมาณ 0.045 ซึ่งเป็นค่าที่กระจายอยู่ระหว่างชั้น 8-13 ในส่วนเสาและผนังมีความเสียหายที่ชั้นที่ 20 เท่านั้น เท่ากับ 0.024 เนื่องจากเกิดรอยร้าวขึ้นที่เสาเฉพาะชั้นที่ 20 นี้

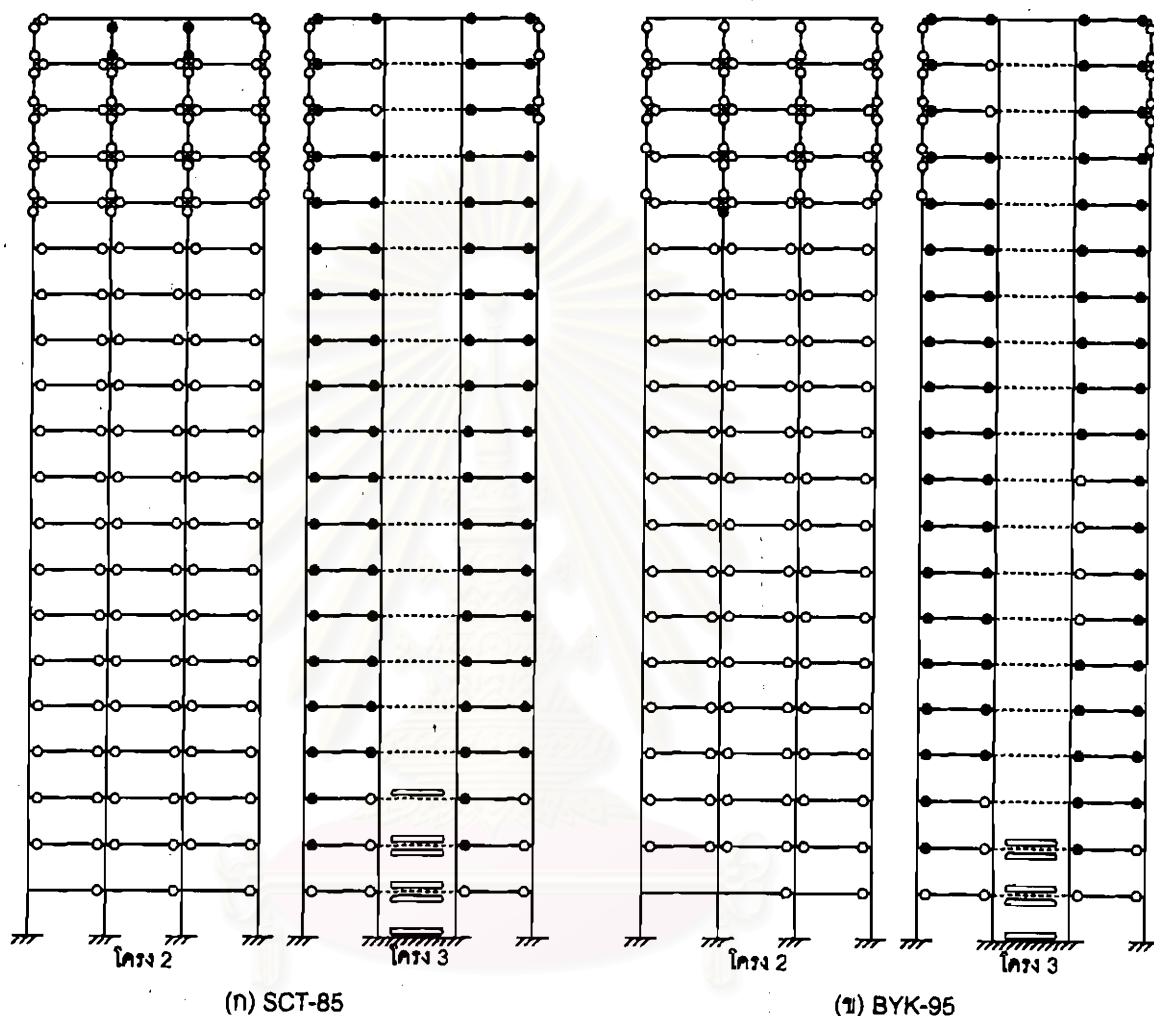
5.2.3 อาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.05 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก

ภายใต้คลื่นแผ่นดินไหวนี้ การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ มีค่าเพิ่มมากขึ้น แต่ว่ารูปแบบการตอบสนองของอาคารตัวอย่างยังเหมือน 2 กรณีข้างต้น กล่าวคือการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุดเกิดขึ้นที่ชั้น 11 และมีค่าลดลงที่ชั้นต่ำและชั้นสูงกว่า ในกรณี SCT-85 ได้ค่าเท่ากับ 19.5 มิลลิเมตร และ BYK-95 ได้ค่าเท่ากับ 16.6 มิลลิเมตร ดังตารางที่ 5.2 และ 5.3 สำหรับค่าการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดที่ชั้นที่ 20 พบว่าในกรณี SCT-85 ได้ค่าเท่ากับ 326.0 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.51% ของความสูงของอาคารตัวอย่าง และกรณี BYK-95 ได้ค่าเท่ากับ 275.0 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.43% ของความสูงของอาคารตัวอย่าง และที่ SCT-85 ได้ค่าแรงเฉือนสูงสุดที่ฐานมีค่า 30,904 กิโลนิวตัน คิดเป็นสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานเท่ากับ 0.08 และที่ BYK-95 ได้ค่าแรงเฉือนสูงสุดที่ฐานเท่ากับ 30,268 กิโลนิวตัน คิดเป็นสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานเท่ากับ 0.08

สำหรับรูปแบบความเสียหายของอาคารตัวอย่างแสดงดังรูปที่ 5.10 พบว่าเกิดการครากในชิ้นส่วนคานเกือบตลอดทั้งโครงสร้างโดยเฉพาะคานที่อยู่ในชั้นที่ 5-15 ของโครง 1 กับ 3 เนื่องมาจากการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นที่มากบริเวณชั้นดังกล่าวและแรงที่เกิดมากในโครง 1 และ 3 สำหรับโครง 2 พบว่าเกิดรอยร้าวในคานโดยตลอด สำหรับชิ้นส่วนเสาเกิดรอยร้าวโดยตลอดตั้งแต่ชั้นที่ 16 ขึ้นไป และเกิดการครากที่เสาภายในที่ชั้น 20 ของโครง 2 ภายใต้ SCT-85 และเสาภายในที่ชั้น 16 ภายใต้ BYK-85 เกิดการครากที่ด้านบนของเสา สำหรับผนังพบว่ามีการร้าวเกิดขึ้นที่ชั้น 1-4

จากรูปแบบความเสียหายดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อวิเคราะห์ค่าความเสียหายพบว่าในคานมีความเสียหายน้อยมากที่สุดที่ชั้น 1 และเพิ่มขึ้นที่ชั้นสูงขึ้นไป จนถึงชั้น 4 พบว่าความเสียหายในคานค่อนข้างคงที่ มีค่าประมาณ 0.15 เนื่องจากการที่คานเกิดการครากตลอดช่วงชั้นดังกล่าวนั่นเอง สำหรับความเสียหายในเสา พบว่ามีค่าในช่วงชั้น 16-

20 จากการที่เกิดการร้าวและการคราก แต่อย่างไรก็ตามค่าดังกล่าวเป็นค่าที่น้อยมากมีค่าประมาณ 0.01 สำหรับผนังค่าความเสียหายมากที่สุดอยู่ที่ชั้น 1 มีค่าประมาณ 0.2 และลดลงที่ชั้นสูงขึ้นไป ซึ่งความเสียหายในระดับชั้นที่กล่าวมานี้ทั้งในกรณี SCT-85 และ BYK-95 ถือว่าเป็นความเสียหายไม่มากนักสามารถซ่อมแซมโครงสร้างเพื่อใช้งานต่อไปได้อีก สำหรับค่าความเสียหายของทั้งโครงสร้าง ในกรณี SCT-85 ได้ค่าเท่ากับ 0.152 และ BYK-95 เท่ากับ 0.145 ซึ่งถือว่าเป็นความเสียหายที่น้อยมาก

รูปที่ 5.10 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.05 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง

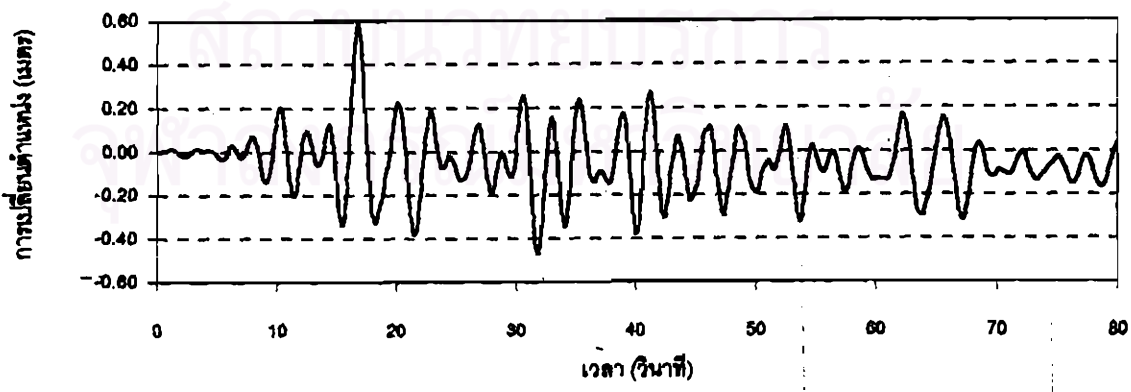
5.2.4 อาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.098 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก

ภายใต้แผ่นดินไหวนี้ การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปคือไม่มีลักษณะของการกำทอน แสดงดังรูปที่ 5.11 ทั้งนี้เนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดขึ้นมีค่ามาก ทำให้ความถี่ของโครงสร้างมีค่าลดลงและแตกต่างกับความถี่เด่นชัดของคลื่น ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 มีค่าเพิ่มมากขึ้น โดยภายใต้ SCT-85 ได้ค่าเท่ากับ 587.1 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.92% ของความสูงอาคารตัวอย่าง และภายใต้ BYK-95 ได้ค่า 475.8 มิลลิเมตร คิดเป็น 0.74% ของความสูงอาคารตัวอย่าง สำหรับการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุด

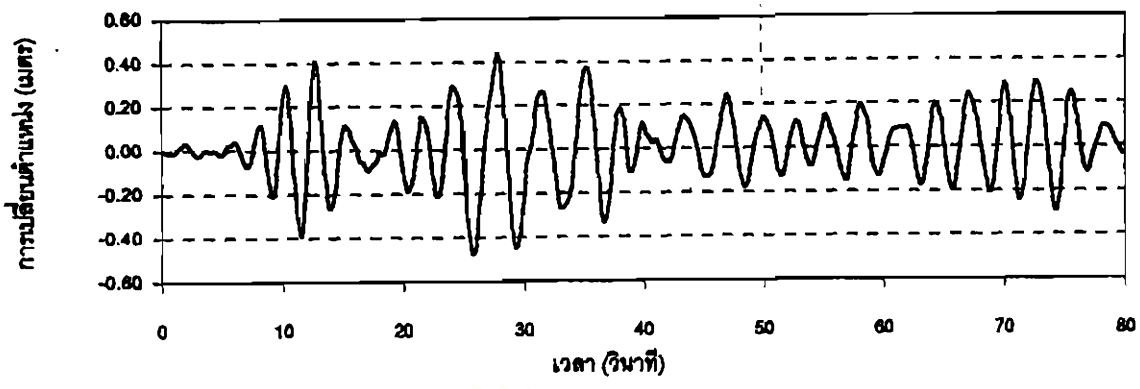
พบว่าการลดลงที่ชั้นสูงซึ่งมีค่าไม่มากเท่ากับกรณีที่ผ่านมาเนื่องจากการเกิดการครากที่มากขึ้นในคาน ทำให้การยึด
 รั้งการเปลี่ยนตำแหน่งเนื่องจากโครงข้อแข็งที่ชั้นบนมีค่าต่ำลง และชั้นที่มีการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูง
 สุดเลื่อนไปที่ชั้นสูงกว่า คือชั้นที่ 14 ทั้งกรณี SCT-85 และ BYK-95 โดยในกรณี SCT-85 มีค่าเท่ากับ 35.0 มิลลิเมตร
 และ BYK-95 มีค่าเท่ากับ 28.6 มิลลิเมตร การเปลี่ยนตำแหน่งและการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุดเป็น
 ดังรูปที่ 5.12 และ 5.13 สำหรับ SCT-85 และ BYK-95 ตามลำดับ และภายใต้ SCT-85 ยังพบว่าเกิดการเปลี่ยน
 ตำแหน่งถาวรของอาคารชั้นอีก สังเกตได้จากรูปที่ 5.11(ก) โดยมีค่าประมาณ 8 เซนติเมตร

สำหรับรูปแบบความเสียหาย แสดงดังรูปที่ 5.14 พบว่าในโครงที่ 3 และโครง 1 เกิดการครากในชิ้นส่วน
 คานตลอดทั้งโครงสร้าง เนื่องจากการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ที่มากขึ้นเอง สำหรับในโครงที่ 2 การครากในคานเกิด
 ขึ้นเฉพาะชั้นกลาง จนถึงชั้นที่ 15 และมีรอยร้าวเกิดกระจายในคานชั้นบนและล่าง สำหรับเสาพบว่ามียอยร้าวที่ด้าน
 ล่างของเสาชั้น 1 และ 2 ของโครงที่ 3 และมีรอยร้าวในเสาดังแต่ชั้นที่ 16 ขึ้นไปของทั้งโครงสร้าง นอกจากนี้ที่เสาใน
 ของชั้นดังกล่าวยังเกิดการครากอีกด้วย โดยภายใต้ SCT-85 พบว่าเสาในของชั้น 16 เกิดการครากที่ด้านบน และที่
 ชั้น 20 เกิดการครากทั้งด้านบนและด้านล่างของเสาในทั้งสองต้น สำหรับ BYK-95 การครากเกิดที่ด้านบนของเสาใน
 ที่ชั้น 16 และ 17 และเสาในของชั้นที่ 20 ครากทุกต้นเช่นเดียวกับกรณี SCT-95 สำหรับผนังมีความเสียหายเกิดมาก
 ที่ชั้นล่าง โดยเฉพาะที่ชั้น 1 เกิดการครากที่ด้านล่างของผนัง และที่ชั้นที่สูงขึ้นมาเกิดรอยร้าวขึ้น

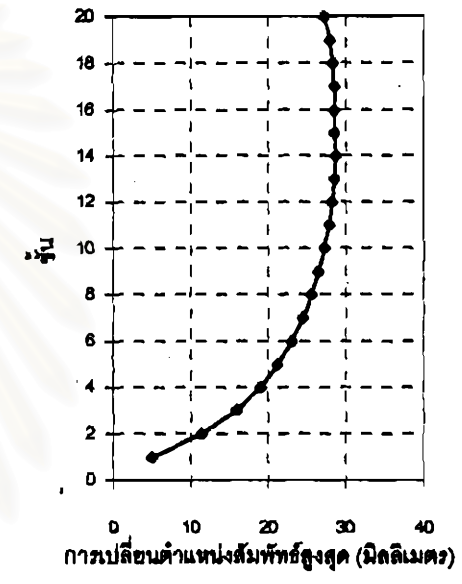
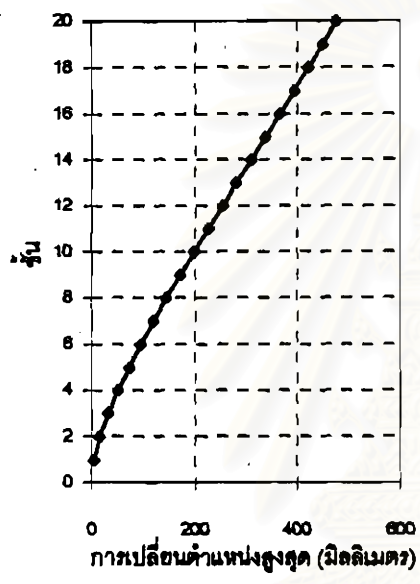
ค่าความเสียหายที่วิเคราะห์ได้พบว่า สำหรับคานความเสียหายมีค่าน้อยที่ชั้นล่างและเพิ่มมากขึ้นจนถึงชั้น
 ที่ 9-15 มีค่าความเสียหายค่อนข้างคงที่มีค่าประมาณ 0.25 ในกรณี SCT-85 และ 0.2 ในกรณี BYK-95 และค่า
 ความเสียหายจะมีค่าเพิ่มมากขึ้นในระดับชั้นถัดขึ้นไป มีค่ามากที่สุดที่ชั้น 19 มีค่า 0.34 ในกรณี SCT-85 และ มากที่
 สุดที่ชั้น 16 มีค่า 0.36 ในกรณี BYK-95 สำหรับเสาและผนังความเสียหายเกิดขึ้นมากที่สุดที่ชั้นที่ 1 มีค่าประมาณ
 0.30 ทั้งกรณีของ SCT-85 และ BYK-95 และที่ชั้นสูงซึ่งค่าความเสียหายมีค่าลดลง และที่ชั้น 16 จนถึงชั้นบนสุดมี
 ความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากการร้าวและการครากของเสาในช่วงชั้นดังกล่าวนี้เอง ค่าความเสียหายมีค่ามากที่สุด
 ที่ชั้นดังกล่าวมีค่าประมาณ 0.05 เกิดที่ชั้นที่ 20 สำหรับค่าความเสียหายของทั้งโครงสร้างมีค่าประมาณ 0.23 ทั้งใน
 กรณี SCT-85 และ BYK-95 อย่างไรก็ตามค่าความเสียหายทั้งในระดับชั้นและระดับโครงสร้างทั้งหมดที่วิเคราะห์ได้
 นั้น ยังถือว่าโครงสร้างเกิดความเสียหายอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถซ่อมแซมและใช้งานได้

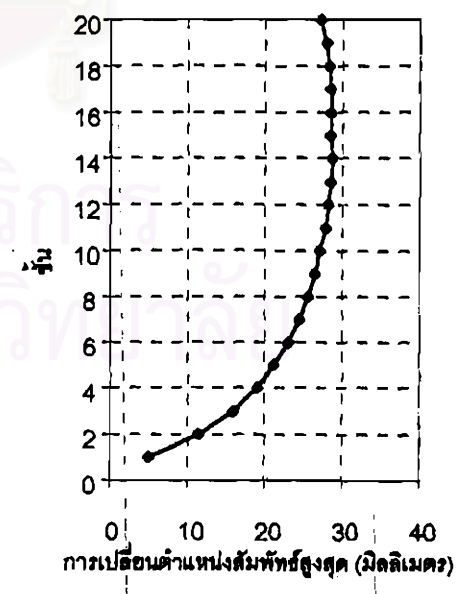
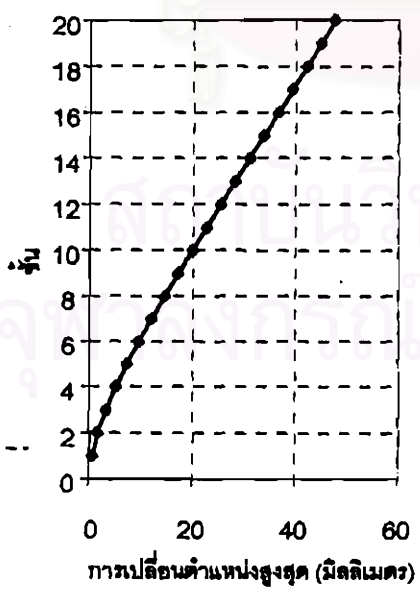
รูปที่ 5.11(ก) การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างภายใต้ SCT-85 ขนาด 0.098g

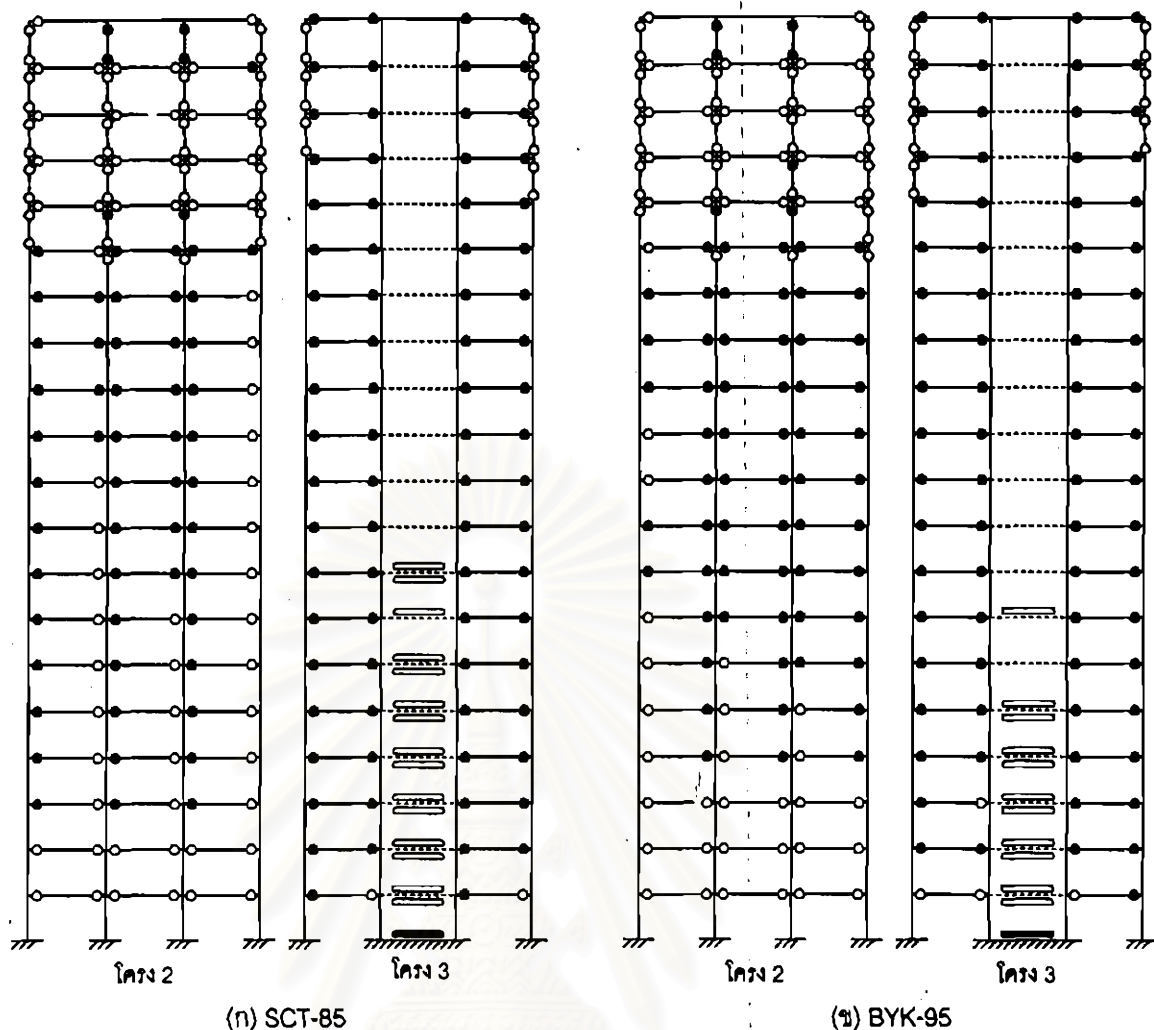
รูปที่ 5.11(ข) การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างภายใต้ BYK-95 ขนาด 0.098g

รูปที่ 5.12 การตอบสนองของอาคารตัวอย่างภายใต้ SCT-85 0.098g

รูปที่ 5.13 การตอบสนองของอาคารตัวอย่างภายใต้ BYK-95 0.098g

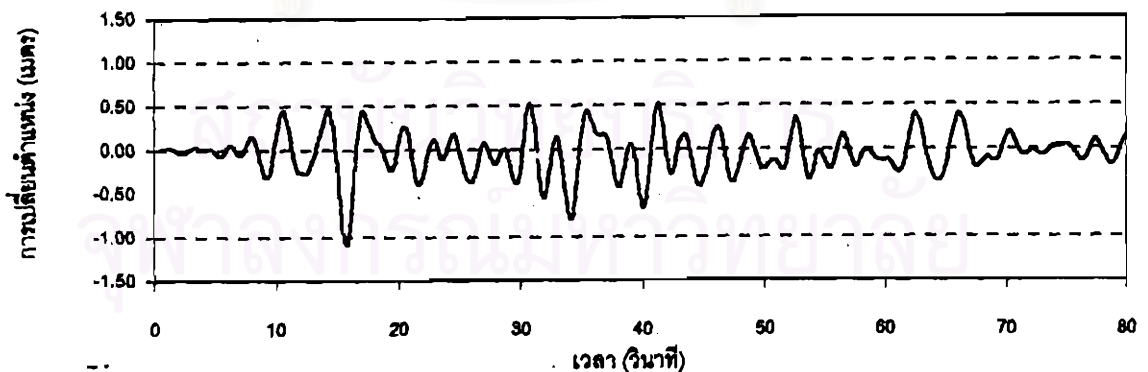
รูปที่ 5.14 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.098 เท่า
ของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง

5.2.5 อาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.2 เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก

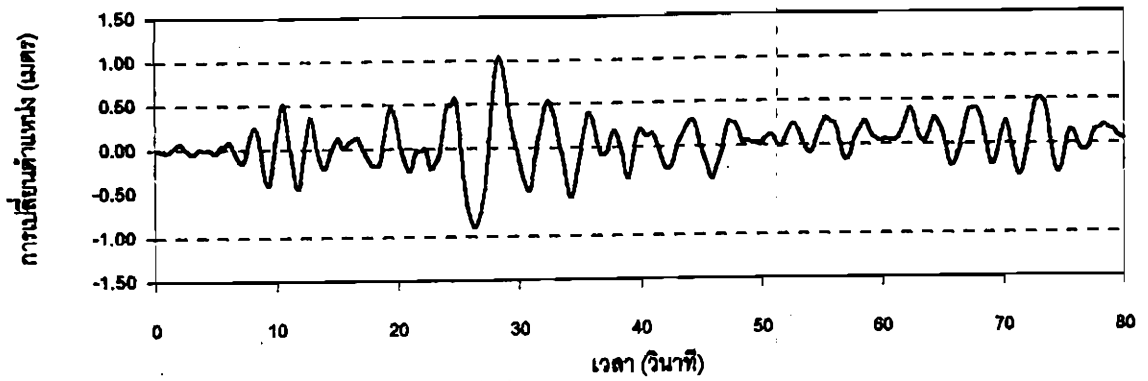
การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างแสดงในรูปที่ 5.15(ก) และ 5.15(ข) สำหรับกรณี SCT-85 และกรณี BYK-95 ตามลำดับ ซึ่งพบว่าที่แผ่นดินไหวขนาดนี้ อาคารตัวอย่างเกิดความเสียหายมากขึ้น การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้นต่างๆ มีค่ามากขึ้นโดยภายใต้ SCT-85 มีการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 เท่ากับ 1.09 เมตร คิดเป็น 1.70% ของความสูงของอาคารตัวอย่าง และภายใต้ BYK-95 มีค่าการเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 เท่ากับ 1.04 เมตร คิดเป็น 1.63% ของความสูงอาคารตัวอย่าง สำหรับการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นพบว่า มีค่าน้อยที่ชั้นล่าง และเพิ่มมากขึ้นที่ชั้นสูงขึ้นเหมือนกรณีที่ผ่านมา และค่าการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดจะเลื่อนขึ้นไปอยู่ที่ชั้น 17 มีค่า 69.4 และ 68.8 มิลลิเมตร สำหรับกรณี SCT-85 และ BYK-95 ตามลำดับ และค่อนข้างจะมีค่าคงที่ไปจนถึงชั้นที่ 20 ทั้งนี้การที่ชั้นที่มีการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์สูงสุดเลื่อนไปยังชั้นที่สูงกว่าและค่าการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ที่ชั้นสูงมีค่าไม่ลดลง ก็เนื่องจากการยึดรั้งการเคลื่อนที่ของโครงข้อแข็งมีค่าต่ำลง จากการที่คานมีการครากที่รุนแรงนั่นเอง

รูปแบบความเสียหายของอาคารตัวอย่างแสดงดังรูปที่ 5.16 พบว่ามีรอยร้าวเกิดขึ้นในเสาชั้นล่างและชั้นบนได้แก่ เสาในชั้น 1-4 และเสาชั้น 16-20 โดยเสาบริเวณชั้นกลางๆ ของอาคารตัวอย่างไม่เกิดความเสียหายใดเลย สำหรับเสาในชั้นที่ 16-20 พบว่าเกิดความเสียหายมากในเสาบางต้นโดยเฉพาะเสาใน ซึ่งรับแรงมากกว่าเสาอกกรณี SCT-85 พบว่าเสาในของช่วงชั้น 15 ถึง 20 เกิดการครากขึ้นมากทั้งด้านบนและด้านล่างของเสา สำหรับคานเกิดการครากตลอดทั้งโครงสร้าง ยกเว้นโครงที่ 2 ซึ่งเป็นโครงข้อแข็งที่ไม่มีผนังพบว่าที่ระดับชั้น 16-20 การครากของคานจะครากที่จุดต่อกับเสาเฉพาะเสาภายนอกเท่านั้น ส่วนจุดต่อกับเสาภายในจะเกิดเฉพาะรอยร้าว เนื่องมาจาก การที่เสาภายในชั้นดังกล่าวมีการลดขนาดหน้าตัดลง กำลังของเสาจึงมีค่าลดลงด้วย และเมื่อเปรียบเทียบกับกำลังต้านทานของเสากับคานพบว่าเสามีค่าต่ำกว่าดังนั้นจึงครากก่อน ทำให้เกิดการกระจายโมเมนต์ไปยังจุดต่ออื่นๆ โมเมนต์ที่จุดต่อดังกล่าวจึงมีค่าค่อนข้างคงที่ เป็นผลให้โมเมนต์ในคานมีค่าคงที่ คานจึงไม่คราก สำหรับโครงที่ 3 เกิดการครากในคานโดยตลอดทั้งโครงสร้าง ทั้งกรณี SCT-85 และ BYK-95 สำหรับผนังพบว่ามีการครากที่ชั้น 1-3 และมีรอยร้าวกระจายในชั้นที่สูงขึ้น

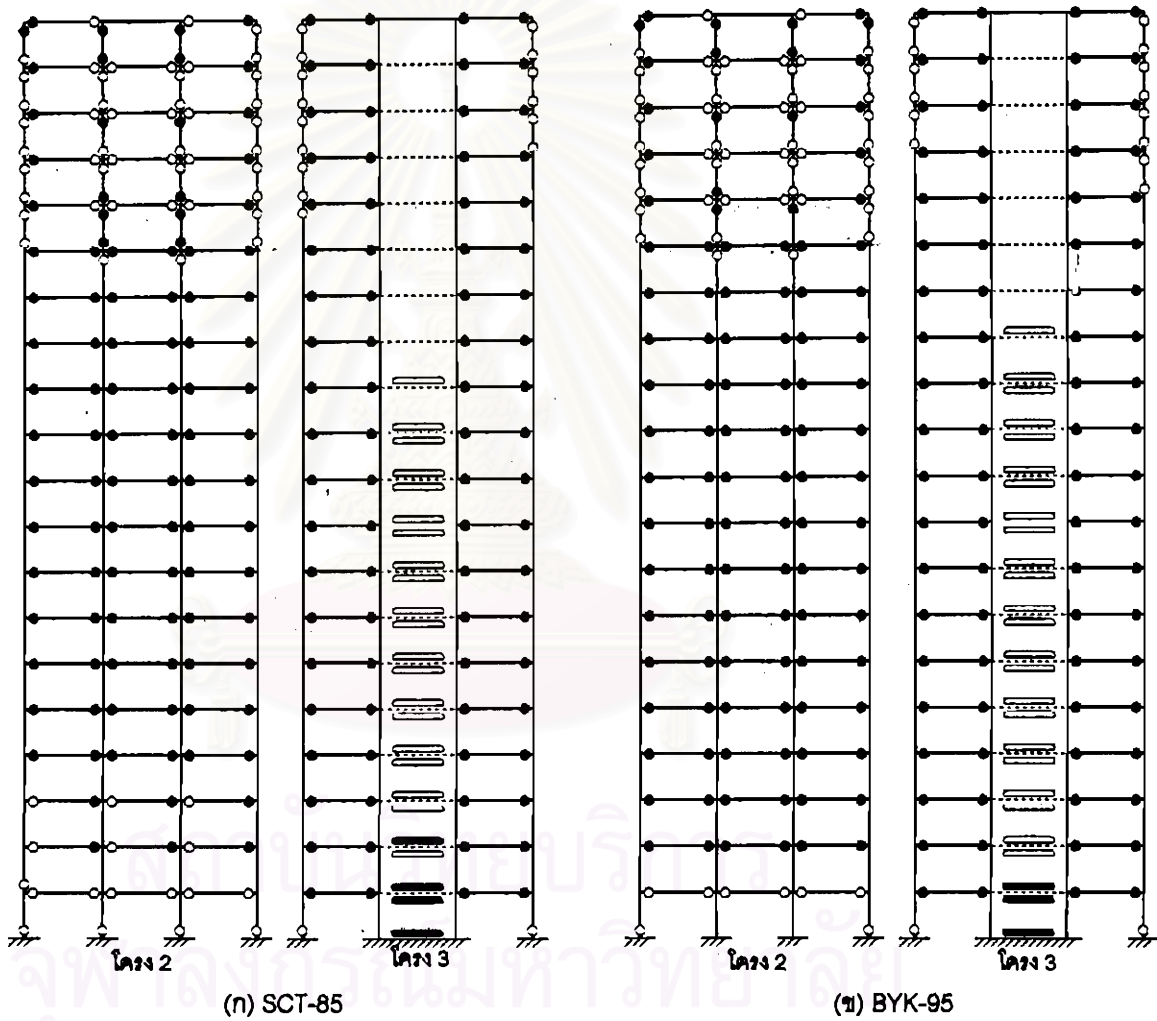
จากรูปแบบความเสียหายดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์หาค่าความเสียหายพบว่าในคาน ค่าความเสียหายจะมีค่าเพิ่มขึ้นในชั้นที่สูงเนื่องจากการเกิดการครากที่มาก ซึ่งเป็นผลทำให้การยึดรั้งของโครงข้อแข็งลดลง การเปลี่ยนตำแหน่งจึงเพิ่มขึ้นดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยค่าความเสียหายในคานมากที่สุดที่ชั้น 19 มีค่าประมาณ 0.73 ในกรณี SCT-85 สำหรับกรณี BYK-95 ค่าสูงสุดเกิดที่ชั้น 20 มีค่าประมาณ 0.75 สำหรับค่าความเสียหายในเสาและผนังพบว่ามีความมากที่สุดที่ชั้น 1 เหมือนกรณีที่ผ่านมา มีค่าประมาณ 0.5 ทั้งกรณี SCT-85 และ BYK-95 และค่าความเสียหายจะลดลงที่ชั้นสูงขึ้นและมีค่าเพิ่มขึ้นอีกในชั้นที่ 16-20 เนื่องจากการครากและการวิบัติในเสาช่วงชั้นนั้นนั่นเอง และเมื่อคำนวณค่าความเสียหายของทั้งโครงสร้างพบว่าได้ค่า 0.36 สำหรับ SCT-85 และ 0.41 สำหรับ BYK-95 ถึงแม้ว่าในกรณี SCT-85 ค่าความเสียหายของทั้งโครงสร้างจะมีค่าน้อยกว่า 0.4 ซึ่งถือว่าเป็นขอบเขตบนของค่าความเสียหายที่ยอมให้เกิดกับโครงสร้างภายใต้แผ่นดินไหวได้ก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาที่ความเสียหายระดับชั้นพบว่ามีความมากโดยเฉพาะที่เสาและผนังชั้นล่าง ทำให้สามารถกล่าวได้ว่าอาคารตัวอย่างดังกล่าวนี้ไม่มีความปลอดภัยที่จะนำไปใช้งานได้อีกต่อไป

รูปที่ 5.15(ก) การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างภายใต้ SCT-85 ขนาด 0.2g

รูปที่ 5.15(ข) การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 ของอาคารตัวอย่างภายใต้ BYK-95 ขนาด 0.2g

รูปที่ 5.16 ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับอาคารตัวอย่างภายใต้แผ่นดินไหวขนาด 0.2 เท่า
ของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง

พิจารณาพฤติกรรมของอาคารตัวอย่างจากการวิเคราะห์ภายใต้แผ่นดินไหวกับพฤติกรรมภายใต้การให้แรงกระทำด้านข้างแบบสถิต (Push-over) พบว่ารูปแบบการเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดที่ชั้นต่างๆ มีลักษณะคล้ายกัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุดมีการกระจายเหมือนกรณีได้ด้วยแรงด้านข้างคือมีค่าน้อยที่ชั้น

ล่างๆ และเพิ่มมากขึ้นที่ชั้นสูงขึ้นไปจนถึงชั้น 20 เนื่องจากความเสียหายที่เกิดในคานทำให้การยึดรั้งลดลงนั่นเอง ซึ่งกรณีต้นด้วยแรงด้านข้างถือว่าเป็นการวิเคราะห์กำลังต้านทานแรงด้านข้างของอาคาร การเปลี่ยนตำแหน่งที่ชั้น 20 มีค่าคิดเป็น 2.11%ของความสูงอาคาร และค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานได้เท่ากับ 0.117 และจากการวิเคราะห์ภายใต้แผ่นดินไหวขนาดความเร่ง 0.2g ซึ่งถือว่าอาคารตัวอย่างวิบัติ ได้ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งเป็น 1.70% และค่าสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานสูงสุดมีค่า 0.102 สำหรับกรณี SCT-85 ในกรณี BYK-95 ได้ค่าการเปลี่ยนตำแหน่งเป็น 1.63% และสัมประสิทธิ์แรงเฉือนที่ฐานสูงสุด 0.125 เห็นได้ว่าค่าดังกล่าวมีค่าใกล้เคียงกับค่าที่ได้จากการต้นด้วยแรงด้านข้าง และเมื่อเปรียบเทียบค่าความเสียหายทั้งโครงสร้างพบว่าได้ค่าที่ใกล้เคียงเช่นกันคือค่าที่ได้จากการต้นด้วยแรงด้านข้างมีค่าเท่ากับ 0.435 และภายใต้แผ่นดินไหวได้ค่าประมาณ 0.4 ซึ่งถือว่าโครงสร้างมีเสียหายมาก

ตารางที่ 5.1 การเปลี่ยนตำแหน่งสูงสุดที่ชั้น 20 ภายใต้แผ่นดินไหว

ความเร่ง (เท่าของแรงโน้มถ่วง)	SCT-85		BYK-95	
	มิลลิเมตร	%ของความสูงอาคาร	มิลลิเมตร	%ของความสูงอาคาร
0.001	12.7	0.02	7.2	0.01
0.010	111.3	0.17	72.3	0.11
0.050	326.0	0.51	275.0	0.43
0.098	587.1	0.92	475.8	0.74
0.200	1087.7	1.70	1042.3	1.63

ตารางที่ 5.2 การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุด (Maximum Story Drift) ของอาคารตัวอย่าง
ภายใต้คลื่น SCT-85

หน่วย: มิลลิเมตร

ชั้น	ความเร่งสูงสุด, เท่าของความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วง				
	0.001	0.010	0.050	0.098	0.200
20	0.6	5.4	16.2	33.4	68.2
19	0.6	5.7	16.8	34.2	68.9
18	0.7	5.9	17.1	34.5	69.3
17	0.7	6.1	17.4	34.8	69.4
16	0.7	6.4	17.8	34.9	69.3
15	0.7	6.5	18.0	34.8	68.8
14	0.8	6.7	18.6	35.0	68.4
13	0.8	6.8	19.0	34.9	67.6
12	0.8	6.9	19.3	34.8	66.6
11	0.8	7.0	19.5	34.4	65.5
10	0.8	6.8	19.4	33.7	63.8
9	0.8	6.7	19.2	32.9	61.5
8	0.7	6.5	18.8	31.9	58.4
7	0.7	6.1	18.2	30.6	54.6
6	0.6	5.6	17.3	28.9	49.6
5	0.6	5.0	16.0	26.7	43.5
4	0.5	4.3	14.6	23.8	37.2
3	0.4	3.4	12.5	19.6	30.2
2	0.3	2.4	9.1	14.1	21.9
1	0.1	1.1	4.0	6.3	9.8

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.3 การเปลี่ยนตำแหน่งสัมพัทธ์ระหว่างชั้นสูงสุด (Maximum Story Drift) ของอาคารตัวอย่าง

ภายใต้คลื่น BYK-95

หน่วย: มิลลิเมตร

ชั้น	ขนาดความเร่งสูงสุดของคลื่น, g				
	0.001	0.010	0.050	0.098	0.200
20	0.4	3.6	14.2	27.2	67.7
19	0.4	3.7	14.8	27.9	68.3
18	0.4	3.9	15.1	28.2	68.6
17	0.4	4.0	15.4	28.4	68.8
16	0.4	4.2	15.7	28.5	68.7
15	0.4	4.2	15.8	28.5	68.5
14	0.4	4.3	16.1	28.6	68.0
13	0.4	4.4	16.2	28.5	67.1
12	0.4	4.5	16.4	28.2	65.5
11	0.4	4.5	16.6	27.8	63.2
10	0.4	4.4	16.4	27.1	60.2
9	0.4	4.3	16.2	26.5	56.9
8	0.4	4.2	15.9	25.6	53.2
7	0.4	4.0	15.3	24.4	49.1
6	0.4	3.6	14.4	23.0	43.8
5	0.3	3.2	13.3	21.2	38.8
4	0.3	2.8	12.0	19.0	34.4
3	0.2	2.2	10.2	15.9	28.2
2	0.2	1.6	7.6	11.3	20.1
1	0.1	0.7	3.4	5.0	8.9

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย